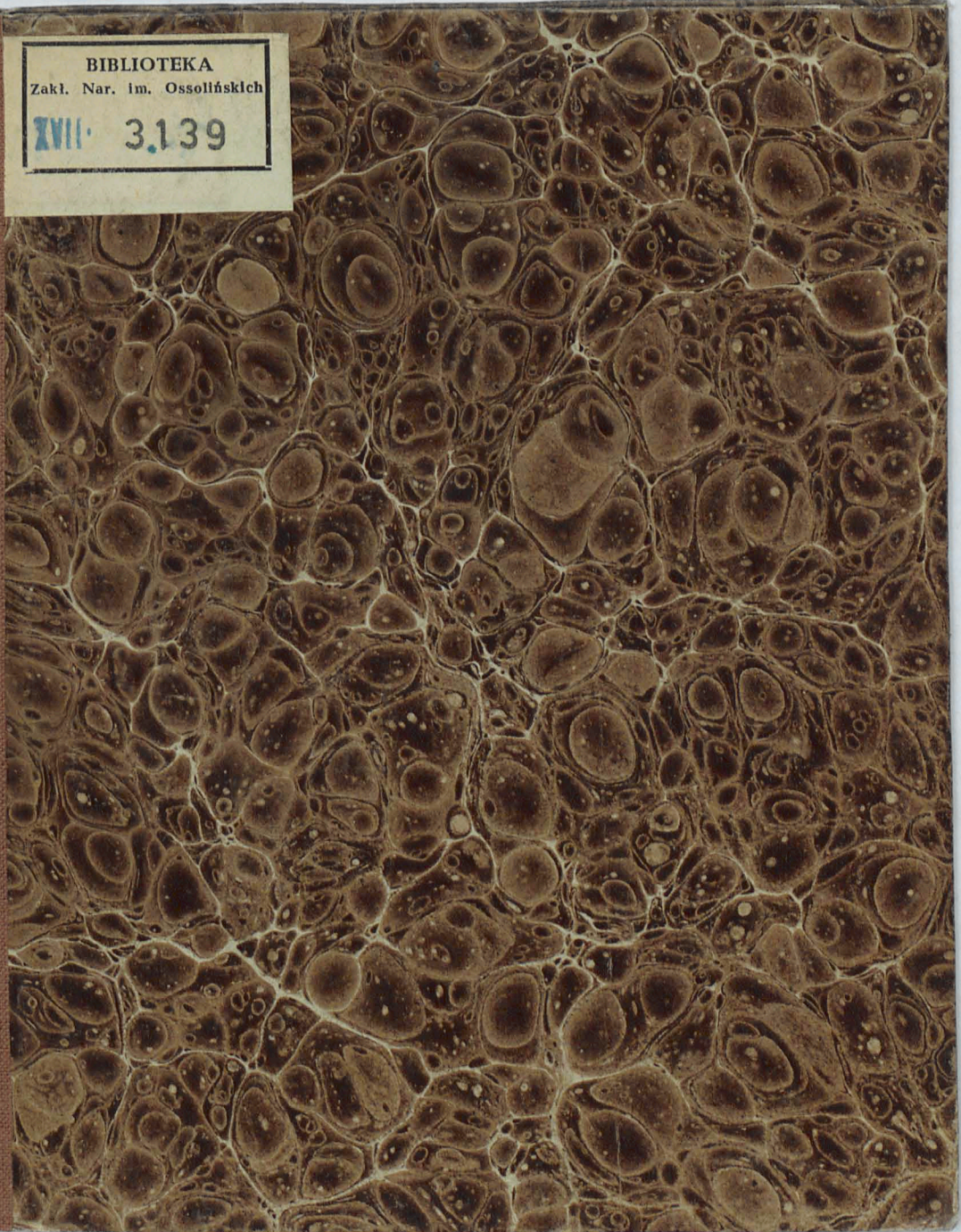

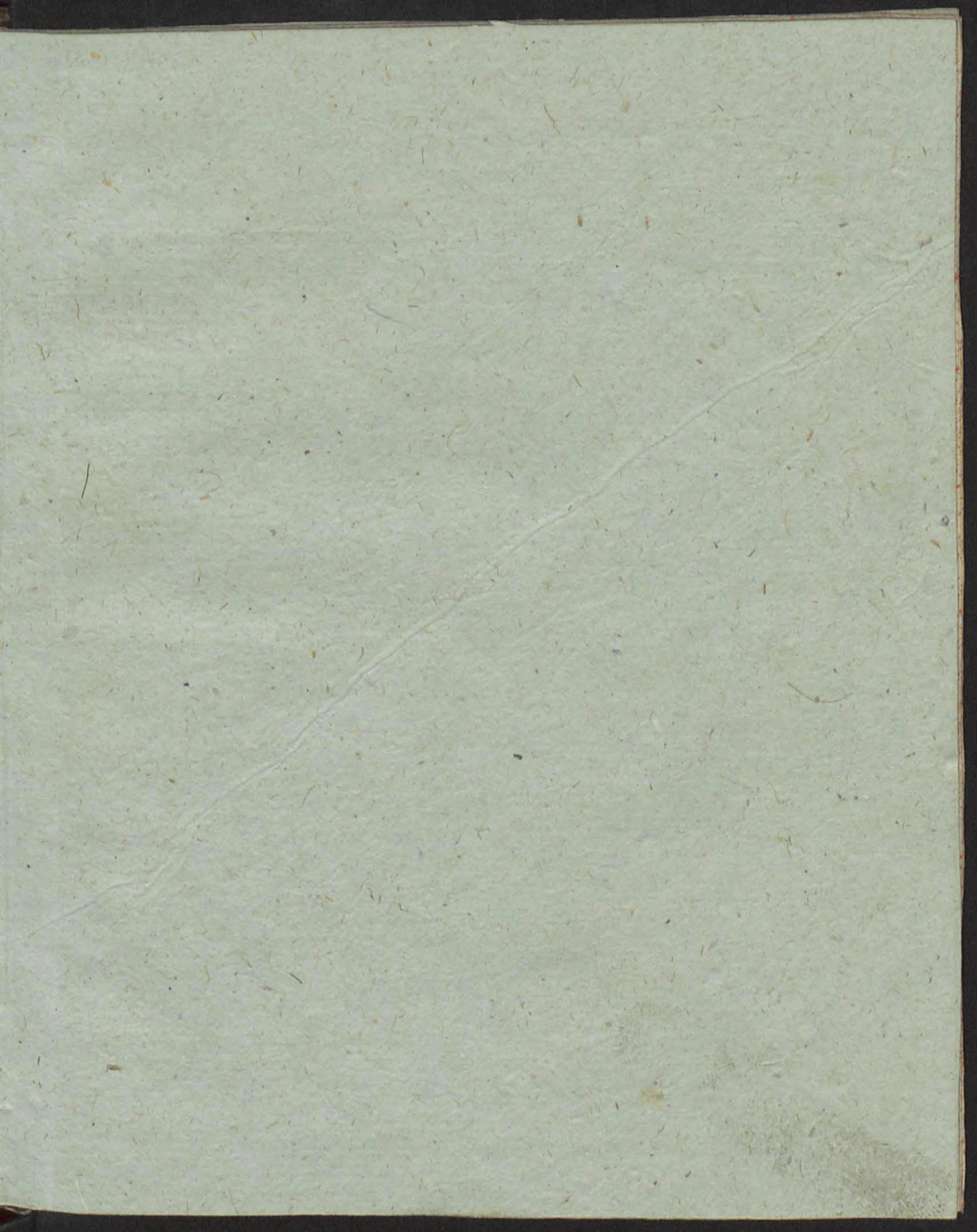
BIBLIOTEKA

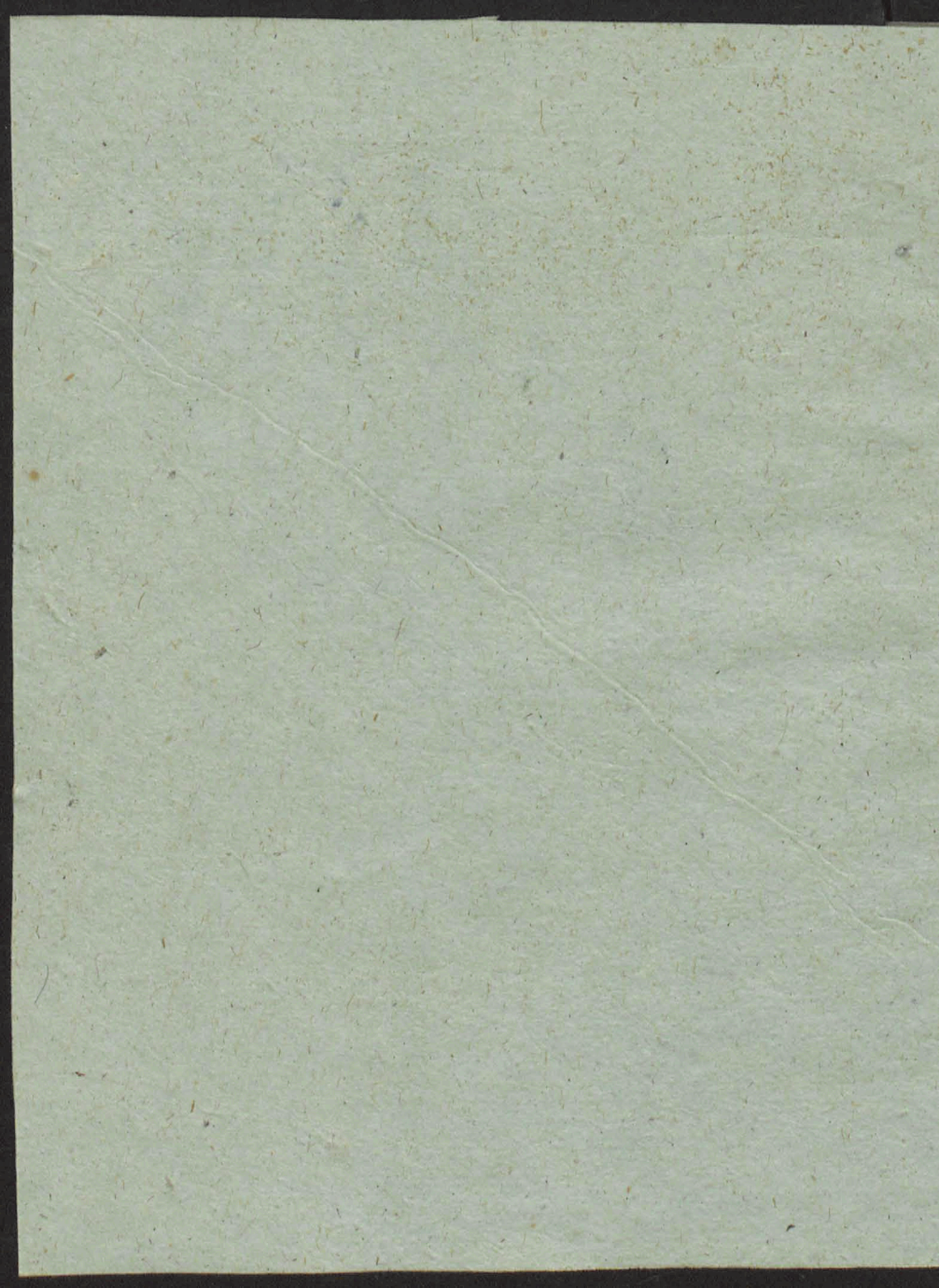
Zakl. Nar. im. Ossolińskich

XVII · 3.139

8,621

8
PRZYŁBICA

ZOŁNIERSKA
Z BOGATYM PSCZOŁROIEM

W Oktawę Wielkiego Pátryarchy y Fundatorá
SOCIETATIS JESV

SIGNACEGO,

Przy Konkluzye y nabożenstwa / y dziełowania P. Bogu
za szczęśliwie przeżyty Wiel / ábo
Sto Lat

SOCIETATIS JESV

Roku 1640. Dnia 7. Augusta/

W Kościele S. BARBARY Oycow Jezuitow
ná Kazaniu

ZALECONA

OD

X. IACKA LIBERIVSZA S. T. D.

Ná ten czas Káznodzieję, á teraz Proboszczá Bożego CIAŁA, Cano-
nicorum Regularium ná Kázimierzu przy Krákovie.

W KRÁK. W Drukarni BALCERA SMIESZKOWICA I. K. M. Typ.

KAZANIE

De forti egressa est dulcedo. *Iud. 14.*

Zmocnego wystąpiła słodkość.

Radko widane dzieło pokazał niegdy P. Bog meznemu Samsonowi / Kiedy w vs-
 ściech rozszarpanego Lwa znalazł kupa y
 Koy pracowitych pszczoł / y plastr wyro-
 biony słodkiego miodu. *Ecce examen a- Ind. 14:*

*pum in ore leonis erat ac fauus mellis. Oto roy pszczoł, był w pa-
 sceze Lwiny y plastr miodu. Taka wścieche z tej niespodzianej
 fortuny odnosi Samson / że przez całe siedm dni bankietu y
 wesela swego / molestował gości / aby mu zgadli / y rozwią-
 żali to problemà te gadki. De comedente exiuit cibus, & de
 Forti egressa est dulcedo. Ziedza czego wyszedł pokarm, a z mo-
 cnego wystąpiła słodkość.*

Widze ja Chrześc. Namil. że podobne dzieło wyprawił
 Bog W. na S. Ignacym Ojcu y Fundatorze Societatis Je-
 su. Kto wważy stan tego Żołnierki / a porzym stan duchow-
 wony / Kto wważy iako zawołany Kawaler zostaje pokora-
 nym sluga P. JEZVS O W Y M, iako bogato háwtowane kole-
 ty y fordimenty przemienia na uboga iednego wędrownika
 kãmizela / Swietne rapiry na pielgrzymi posoch / spánia-
 że Scruste pióra na licha konchy morskiey skorupe / a za nie-
 musi przyznać / że de Forti egressa est dulcedo? Zmocnego wy-
 stąpiła słodkość? *Nuż kto weyjrzy iako z iednego Żołnierza
 powstaie*

*S. Ignacy stan
 odmienia.*

powstaie tak zacna y swieta Societas, z iednego Martialia
sty takie skoty / takie Kollegia / tacy Prof. sсорowie / tacy
Kaznodzieie / tacy Spowiednicy / a za w glos nie wyzna/
ze de Forti egressa est dulcedo? Z mocnego wystapita slodkosc?

Jest v Alciata Emblema takie. Namalowano przyblis
ce / z ktorey iako z iednego vlu pszoly wylatnia ; mogiby das
lemma. De forti dulcedo. Z mocnego slodkosc.

Alciat.

En galea, intrepidus quam miles gesserat, & qua
Sapius hostili sparsa cruore fuit,

Parra pace apibus tenuis concessit in vsum

Alucoli, atq; fauos, mellaq; grata gerit.

Przyblica ktora nigdy smialy Zolnierz nosi

Ami. Y Krwia nieprzyjacielska, czesto w boju rosi

On stala sie w pokoju vlem y komora

Gdzie z roznych ziot robotę pszolki klada spora.

Wielkiegoby szczescia musiaty byc czasy / wielkiego pokoju

lata / gdyby w przyblicach wojennych spokojne vle pszoly

miewaly / bylyby to czasy podobne owym / ktore P. Bog

obiecował nigdy ludowi swemu v Izataffa. Constabunt

gladios suos in vomeres, & lanceas suas in falces. stopia mie-

cze swoje na lemiesse, a kopie swoie na sierpy y kosy. Takie zaiste

czasy zdarzył P. Bog Kosciolowi swojemu / kiedy mu dal

Ignacego S. y kiedyby kto chcial tego zacnego Patriarche

wykonterfetowac z Swietym iego Zakonem / mym zdas

niem bylby sposobny konterfet Zolnierska przyblica / a z

niey iako z vlu pszoly wylataiace / daw sly ten z pisma s.

napis. De forti dulcedo. Z mocnego slodkosc. Bo coz jest

innego swieta Societas, ieno vl ieden peten slodkiego miodu

y wdziecznego zapachu wysokich y znamiennych cnoc / y glos

botich nauk wshytkiemu Swiatu starwnych? Co sa innego

potomkowie tego S. Oycy? ieno pszoly iedne / ktore Kos

sciot s. Katolicki tak obficie vbozacily przewdziecznym

miodem

Konterfet

S. Ignacego y

Societatis

IESV.

Isa. 2.

miobem światobliwości y mądrości swojej: Tey przyt-
bice wylecieli oni Światobliwi / y nowego Świata Apo-
stolstwem Stawni Kawierowie; z tad Borgiasowie / Gons-
zagowie / Koscilowite nasy Polscy; oni w Kościele Bo-
żym pracowici Toletowie / Bellarminowie oba Kardys-
nali / Suarezowie / Vasquesowie / Valensowie; oni Lessus-
sowie Japonecy / Brazyliscy / Chinenscy / Meczennicy.

Tey to przytbiocy / temu słowi przez te chwalebne y ś-
IGNACEGO y Setnego roku Societatis Oktawe częśc ob-
daliśmy / za te pracowite pszoltki dziękujemy Bogu / ich
przedziwna y nauk y światobliwości słodczy smakuicmy so-
bie / y tey pierwszey w Kościele Bożym szesćlwie przeżytey
lat Centuriey winiliśmy / y powtarzając z Samsonem /
je de Forti egressa est dulcedo, onego im Aserowego błogo-
sławieństwa z serca żyjemy. Ferrum & as calcamentum
eius. Sicut dies iuventutis tuae, ita & senectus tua. *Zelazo y
miedz obuwie twoie. Iako dni mlodości twoicy, tak y starość twoia.*
Pieknies zaiste y chwalebnie o S Societas odprawiła two-
mlodość / zaone sa y słodkie przez te sto lat twoie w Kościele
le Chrystusowym prace / wiele w trokim czasie z Ewange-
gelia święta Świata obiegła / wiele Pogaństwa w brzo-
skich ciemnościach leżacego nauka oświeciła zbawienna /
sitas herezyi z wielu miejsc przez Doktory twoie wykorze-
niła: niechże cie Bog iaska swa w długie lata wkrzepca /
niech ci do nawracania Pogaństwa / do Indyjskich pereo-
grinacyi mocy y siły dodacie. Ferrum & as calcamentum
taum. Sicut dies iuventutis tuae, ita & senectus tua.

Deuter. 33.

Na wielkie serc waszych / Sluchajcie moi / do tego wini-
sowania przychecenie / wystawie iaskom waszym na dzia-
sieszszym Kazaniu te Przytbiocy pszoltkami osadzona / y w
kaje iako IGNACY był w Kościele Bożym własna pszolt-
ka / y S. Societas tego test rociem tednym pszoltok Kościolow-
S. Ignacy Pszolta ie-
dnia, a Socie-
tas royp/pszoł.

wi s. bżiwie pożytecznych. Przyba bż Pánie I E Z V Dwa
chá s. darem / przybadźcie taśsi waśe pilnym y nie restli
wym słuchaniem.

Uie iest to nowa ludzje wielkie y swiete nazywac Pſzoł
Breu. Rom. kámi. O s. Cecilsey wiece pracowitey okolo zbawienia
Zudzie wiel Valeriana oblubienca swego y Tyburcego iego brata / mo
kie y swiete wi Kosciol s. Cecil a tibi Domine quasi apis argumentosa
zowia Pſzoł deseruit. Cecilia tobie Pánie, iako pſzołka robotna sluzy. I s.
łami. Chrysoſtom wazaiac pracowite a ſodkie Kazania Dipoz
S. Chrysoſt. ká pilna y pracowita byl Páwet. Maia to náprzod pſzoły / że
sa wiece pracowite / iedne w pole wylatua / inne ná straz
Pſzoły prá- ży zostáia / inne od przylatuiacych miód odbieráia / inne
cowite. plastry zasadzáia / inne miódem komorki nápelniáia / iáko
Prou. 6. trzyl. Prou. 6. Wedle Verſey LXX. Vade ad apem &
S. Baſil. dita iest. S. Baſil. quomodo sapiens operatrix est. iako
madra robotnica iest.

Moge ia záisse s. IGNACEGO nazywac robotna y prá
cowita pſzołka. Bo ázaz to nie robotna pſzołka / kiedy
mogac obrac spokojny bogomysluy żywot ná wielkie sie
práce dla zbawienia ludzkiego odważył? Kiedy w naprawie
Cant. 2. obycaiów ludzkih / w wykorzystaniu złości nie wymowne
práwie / fátygi y kłopoty podiał? Kiedy iestze zá żywota
swego tak wiele Kollegia po roznych mieyscach fundował?
Odpoczywa tam Oblubienca snem wspiona duchownym
ná reku Kochánka swego. Læva eius sub capite meo, & dexte
ra illius amplexabitur me. Læva rëka iego pod glowa moia, a prá
wicá iego obłapi mië. Widzac oblubieniec iáko w bogomyśle
nym onym wſpieniu mile niebieskih záżywa pociech / zákaá

znie poprzyślegając Cerkom Jerozolimskim / aby tey nie
 budżyły / ażby ona chciała. *Adiuro vos filie Ierusalem ne
 fuscitetis neque euigilare faciatis dilectam, donec ipsa velit.*
*Poprzyślegam was Cerkwi Jerozolimskiej nie budźcie, ani oczuwać do-
 puszczajcie kochanej aż samą zechce. A nie zechceć ona mojej Pasi
 nie nigdy / nie ruszyć się ona nigdy od takiego czasu / taki
 ma w Świętych twoich piersi / jeśli na wola tey puszczaj za-
 żywać bogomyślności / nie odstąpi tey nigdy. Nadobnie
 s. Aelredus. Rogo quando ipsa volet? quando his carere
 amplexibus? ab his auelli vberibus? insuper sinu & pectore
 separari? Proszę kiedy ona zechce? kiedy utracić takie pieczyoty?
 oderwać się od takich piersi? od takiego odtaczyć się zechce serca?
 Kiedy zechce takiego czasu / takich pociech żywota bogom-
 yślnego odstąpić? A odpowiada. Volet quando charitas
 ipsa, quæ eam hoc caelesti somno sopiuit, excitare voluerit,
 stans ad ostium & pulsans, aperi mihi soror mea sponsa. Ze-
 chce kiedy miłość samą, która ię tym jnem niebieskim uspięta obudzić
 ię zechce, stojąc w drzwi wbić Orworz mi siostrze Oblubienico moją.
 Odstąpi czasu tego na ten czas / kiedy miłość bliźniego y
 potrzeba tego zbawienia wyciągać będzie. Opisuie tu Me-
 drzec zleką y pracowitą y bogomyślną wiodącego Żywot /
 opisuie właśnie Clericale institutum. Niechay on tam nie-
 wiem takich słodyczy przez pobożne medytacye w piersi Bo-
 skich zażywa / niechay iak największe pociechy y smaki z kon-
 templacyey odnosi / kiedy jednak bliźniego miłość zakotace /
 kiedy usługa ludzka zawoła / gotow on zaraz bogomyślnos-
 ści odstąpić / gotow medytacye y duchowne ich smaki na
 czas polozyć. Takie właśnie był Żywot S. IGNACEGO,
 taka professya tego Societatis. Prawda iż oni wiele czasu
 na s. Medytacyach trawia / y znamienite z nich smaki y po-
 ciechy odnosi / ale kiedy bliźniego miłość zakotace / kiedy
 potrzeba do racowania sumnienia tego nastąpi / wylatują
 ochotnie*

Aelredus
 Tom. 13. Bi-
 bliot. PP.

Institutum
 Clericale
 na czym za-
 niwisto.

ochotnie iako pracowite pszczołki / bieją zadrłincie y ná gnois
v bogim sluzyc / y nalizszym mendyczkom w Szkolach chra-
tliwie stáwáia sie. A wiec to nie Apes operarix? nie prá-
cowite pszczołki?

Powiedzcie mi ktora jest náciezjsza práca w Zakonách?
Odpowiedza snadz niektorzy: spiewac / bo málas to fátye
gá tak wiele godzin pierstami robic? Kzeła inni / ze ná-
ciezjsza wstac o pulnocy / rozerwac sen kiedy jest nasmas
znieyfsy. I zted ci niektorzy rzeczy malo wiadomi przy-
pisuia iakies wczas Societati, ze ani spiewáia w chorze iako
Praca ktora inne Zakony / ani o pulnocy wstáia ná utrznia. A ia zá-
naciezjsza w powiadam ze nie máš ciezszej fátygi y przytrzyfszej práce /
Zakonách. iako jest prof. ssa Societatis, iako jest prof. ssa tych wsfyts
kich ktorzy drugie vza. V Uchenszkom kiedy wiec ktoreo
Manur. mu Oycu Syn w obce kráie zásedl / abo nie powrocil z Woy-
ny / gdy Oca pytano / gdje se Syn twoy obracia: mas
wial: Aut perijt aut profecto literas docet. *Abozginac, á.*
Vczyc dru bo pewnie bakalarzem gdje isł. Za rowna to pozytano nie-
gich co zá pra fortune / zginac y vczyc / Pedagogiem byc.
ca.

Obrazivfsy Dawid Májstar Boski ciezkimi grzechá-
mi supplicuie z wielka pokora o milosierdzia. Miserere
Pfál. 50. mei Deus secundum magnam misericordiam tuam &c. Ecce
enim iniquitatem meam ego cognosco. &c. *Zmituj sie náde-
mna Boze wedlug twego wielkiego milosierdzia. Oto ia znam wystepki
moie: ale obiecuie poprawe / obiecuie ostrá y surowá pokus-
te. A takáz pokute Dawidzite z dyscoline surowá: nie;
cos wielfszego; to poss trzy rázy w tydzien: cos wielfszego /
to pewnie wlosienice ostrá? y nie to iesze / cos wielfszego;
to snadz twarde zamknienie w takim eremitu y dzikiey pustye
ni ná pokute y rekollakcyá: y ni to. Coz wzdycakiego?
Docebo iniquos vias tuas. Będę Bakalarzem, będę Májstrem,
Professore, Kaznodziem, będę náuczal zlych ludzi prostych swiętych*

drog iwoich. Abo to nawiększa fátygá Dawidzie? *tak jest/*
ciejsza to niż posty / niż discipliny / niż ostre cilicia / niż ná
eremie silentia niewiem iakie. *Dważcież tu y porádujcie*
prace s. IGNA CEGO, *Dważcież teści Dycowie Societatis nie*
sa Aspes operaria, *Pszczołki pracowite / kiedy z taką pátiens*
tya w školach wza / kiedy po vlicach kaza / katechizua / *kies*
dy z taką miłością w spowiedziach / w Bazaniach / w dus
chownych exercyciach ludziom słuza.

268.

Rzetelnym świadkiem ich prac y fátyg sa *Księgi / Kto*
rych przez te Sto lat tak wiele in omni genere scientiarum *Prace Soci-*
napisali. *Idź między Księgi / między Biblioteki; pytay etatis Jesv.*
o dobrego *Humaniste / Filozofa / Theologa: pytay o dob*
brego *Exposytora ná Pismo s. o dobrego Sumiste / o dob*
brego *Ascetyste / abo w życiu duchownym Mistrza / mas*
predzey vkazac Societatis *Jesv. Świadkiem sa ich fátyg* *Kięgi od*
y robot *Kollegia / Seminaria, Kongregácie / Których w tes* *nieta wydane.*
dnym *Sto lat / tak wiele v nas w Polsce w Niemcech / we*
Francyey / w Włoskiej Ziemi / w Hiszpaniey / w Americie ná
nowym świecie posfondowali.

Wielki niemniej swiatobliwoscia niż woiennym szes
ściem Carolus V. iedynd ozdoba s. domu Rakuskiego chce *Typotius*
vkazac *herokosc Pánstwa swiego / iako moc / wladza / y* *Carola V.*
berto tego *stęgalo y nowego swiata / Który nie dawno zá*
Serdynanda tego *Diada byl naleziony / kazał sobie taki* *Kuáste*
Kunst *malowac: Sfere niebieska / w niej dwa slupy z* *Szerokie pi-*
Koronami / bo byl y *Cesarzem y Hiszpańskim Kolem / nad* *nowanie.*
slupami *stellas vtriusq; poli, Arctici & Antarctic, dwie gwiazd*
dzie *polares, iedne starego swiata / druga nowego / a mies*
dzy *slupami Orta Ikaracego / ná Którym byl napis. Nu*
mine *Caesareo plenus vterq; polus. Wladzy Cesarzkiej pelen jest*
oboi swiat.

Słusnie możemy przentic to Symbolum ná IGNA
B
cego s.

EGO S. y tego Societatem, y namalowawszy nie Orta ale
 pokorna y pracowita pszolka / napisac: *Nomine Ignatii*
plenus vterq; polus. Instituto Societatis plenus vterq; polus.
Imienia Ignacego pełno na obu swiatach. Zakonie Ignacego pełno w obu-
dwu swiatach. Weyrzawszy albowiem w pilne ich prace
 ktore y w Europie y w Ameryce podemuia / weyrzawszy ias
 ko wshedzie wiele Collegia osadzili / tako wiele dusi Bogu
 pozyskali / tako Miodzta w stokat swych wyemigrona roz
 zne Zakony pomnozyl / napelnili / a za nie slusna mowic.
 ze Instituto Societatis plenus vterq; polus. *Zakonu Ignacego*
pełno w obudwu swiatach. Ale tako **JGNACY S.** tak y oni nie
 sobie / ale Chrystusowi Panu te prace y z nich plynace przy
 pisuia pozycji / y mowia ze. *Nomine IESV,* *Nomine Salua-*
toris plenus vterq; polus. *Imienia IEZVSOWEGO,* *Imie-*
nia Zbawicielowego pełen oboi swiat.

Pszolki so-
bie skape go-
spodarzowi
bojne.

Virgil.

A w tym zaiste wyraziaa drugi przymiot pszolok ze se
 Parca sibi largæ alijs. *Sobie skapę a gospodarzowi swemu bojne.*

Apibus quanta experientia Parcisi.

Bo a zaj to pszolka dla swego tylo interesse, pozyciu obla
 tuie kwiateczki? zaj to ona dla siebie tylo liquor z nich biec
 rze / y stodka miod wyrabia? matac ona rzecza kontenta /
 gospodarzowi wszytek prawie swoy zbiorek w safunek pu
 sza / tego y miodu y wosku Panem czyni / y z tad o nich mow
 wia: *Si vos non vobis mellificatis apes.* Parca sibi.

Virgil.

Niewiem by mogli byc lepszy konterfet Czteka prawdzi
 wie Boga miluiacego tako pszolka z tym napisem. Parca
 sibi larga Deo. *Skapa sobie jezodra Bogu.* Bo nie inszac iest
 oceda prawego milosnika Pana JEZVSOWEGO, ieno ta
 aby we wszytelich sprawach y postepkach nie swego pozyciu /
 nie swey chwaly / ale Boskiey paterzyl / y cokolwiek czyni / nie
 z milosci samego siebie / y w czasow swoich / ale z milosci
 Boga samego, czyni. *Parcus sibi largus Deo.* *Skapy Jobie*
bojny Bogu.

Konterfet
 Czteka Boga
 miluiacego.

T tego

Tęgo nas wczyl zaraz w starym Zakonie P. Bog/ kiedy
dy rozkazał aby ofiar tego nie podpalano innym obcym og
niem / ieno owym tylo Świetym Bostkim który zawsze na
Oltarzu chowano. I dla tegoż kiedy Synowie Aarona
Nadab y Abiu wzyli raz do turyfikacyey nie tego Bostkiego
świetego ognia / ale innego z prywatnych kuchien swoich.

Offerentes ignem alienum nie tylo P. Bog ofiary oney nie Leuit 16.
przyiał / ale ie też zaraz pozabitał na onym mieyscu. Coż
było P. Bogu na tym że ofiary podpalono tym abo owym
ogniem? iakikolwiek ogień by tylo gorzاتا ofiara? Chciał
nauczyć że iesli pragniemy aby wdzięcznie przyjmował ofiars
ry nasze / mamy ie podpalac nie ogniem świeckim / nie og
niem z kuchenek naszych / ale ogniem swietym / ogniem
Boga samego / mamy ie czynic nie z miłości pozyczkow nas
szych / kuchenek / interesse, intratek naszych / ale z miłości sa
mego Boga y s. tego chwaly.

Lecz o iak bardzo trudno o takie ludzic! Idź do Prokur
ratora / do Juristy / szukaj rady w potrzebie twoiey; przyś
miecie on pięknie / wyslucha cierpliwie / poradzi dobrze / tak
a tak postap / excipuy forum, w nos legale &c. Piękna ofiars
ra przed P. Bogiem poradzić niewnieciennemu. Ale iakim
że ogniem ta ofiara podpalona? świeckim / czy duchownym?
Bostkim czy prywatney kuchnie? kuchienym; bo bardzo
to drugi radzi z miłości P. Boga / nie myśli nawet o nim
w ten czas; radzi z miłości samego siebie / z miłości kalety
swoiey / kuchenki swoiey / abys kilka talerow položyl / abo
wiece cum magno oculo szukę do kuchni postal. Tuż mie
dzy nami Duchownymi ma toli takich co do Bostkiey ofiary /
do bliźniego usługi zażywamy / nie Bostkiego / nie swietego /
ale ziemskiego świeckiego. Ostapi Konfessional wielka
Gromada ludzi sa tam w bodzy / zeladzka / kucharki / suszko
wie / ba y ci bliżej stoia / bo wcześni przyszli lepsze mieysca
zastąpili;

zastąpił; beda też y subáci Mieszanie / beda y świetno
vbrane Panie; iesliby kto pominawšy owe bliźse skinał ná
daley stojace: przystap WM. vstapćie wy. Piękna to os
fiarą przed Panem Bogiem vsłużyć bliźniego sumnieniu; ale
iakiż je tu ogniem podpalona świetym czy świećkim / Bos
skim czy kuchennym? kuchennym; bo je owe bliźse minios
no / owe dalsze przyzwano / prywaca to sprawuie / aby co
potożono / aby iaki special przysłano.

S. Ignacyjska
py na się.

Cardin. de
Monte.

Nie vpatrował nigdy w pracách swoich takiey prywae
ey S. JGNACY, w osiarách ktore P. Bogu oddawał / w
vsługách ktore bliźniemu czynił: nie bylo ieno szery ogień
Boski / práwy JGNATIVS, nie bylo ieno sama szera mi
łość świetey chwaly tego. Jesli o pszołach pisał że sa Par
cz sibi largz alijs, Skapt sobie, hojne innym. Ciakoz słusna o
s. JGNACYM mowić / że był Parcus sibi stapy w miłości sa
mego siebie / a largus hojny w miłości na wyższego gospod
darzá Chrystusa Jezusa.

Sluchaycie o nim godney relacyey Kardyńala de Monte,
ktora miał w Konsistorzu pod czas Kanonizacyey tego.
In Deum charitatem adeo puram in corde suo aluit retinuitq;
vt etiam sui ipsius amorem: a se profus amandaret. Ku P.
Bogu miłość tak czysta w jercu swoim chował y rzymał; że też miłość
sámego siebie od siebie zgotá odrzucił. W ludziach s. tym wielka
sa miłość ku P. Bogu vkrázuie sie / im ktory z nich dla niego
wiecey y z większym affektem opuści / bo per maiorem recessum
a creatura fit maior accessus ad Deum: przez większe od
dalenie się od stworzenia jest większe przyłączenie do Boga; iako mied
dzy ludzmi ow bardzšey przyacielowi miłość swa oswiadcza
ktory kwoli niemu wiecey prywat swych vstepuie: tak w mi
łości y przyiązni Boskiej ow przodkuie / ktory dla niego wies
cey y z większym affektem opuścza. Gdyby kto dla miłości
P. Boga odstąpił nie tylo dobr ziemskich przyaciol / rodzi
cow /

cow/ ale y niebá samego y zapłaty wiekuisley / co rozumiesz
cie takoby to byl goracy miłosnik Pański. Wiedzcież że cás
ki byl JGNACY ś. mawiał wisc często że gdyby mu z tych
dwu rzeczy obierać dano / abo zaraz umrzeć y prosto iść do
Niebá / abo tu ná świecie Panu Bogu y bliźniego zbawie
niu służyć / chociaś bez ośsekuracyey y vperwienia. Zbawie
nia swego / wolałby tu byl ná świecie zostać / á tym czasem
Panu Bogu y bliźniemu służyć. *Auditus aliquando dicere : si*
optio daretur, malle se beatitudinis incertum viuere, & inte-
rim Deo inferuue & proximorum saluti, quam certum eius-
dem gloriae statim mori. A nie wielkáz to ku Bogu miłosć ?
nie wielkie wyniszczenie prywatey y miłosći własney ? nie wiel-
ka to parcitas ku samemu sobie ? nie własny to JGNATIVS,
nie szery ognia zarliwego płomien. Ktory deorum nunquam,
ná dot nie umie / dolu nie zna / prywaty nie zna.

270.

Odmaga ś I.
gnącego.

Breviarium.
Roman.

Ferus.

Jest tam w żywocie S. Ludwika Króla Francuskiego
Kiedy ten ś. Król wyprawił w Legaryey do wielkiego Solo
cana Damasku Jwona Dominikana / podkłada raz w dros
dze tego Zakonnika białołowa podobła w leciech w tedney
rece trzymała ponew rospalonego węgla / á w drugi dzban
wody. Obaczywszy to / zdumiany pyta / ná coby mógł te
rzeszy cás przeciwne sobie ogień y wode. Odpowiedziała. A
to ide tym ogniem palic ray / a ta woda zalewać piekło ; tes
sze owemu bardziesy dziwno / y rzecze. Po takimuz to ?
iako to bydz może ? odpowie białołowa. *Ne in posterum*
quispiam virtuti & bonorum operum praxise dedat spe merce-
dis ; & ne à malo se temperet gehennæ timore, verum purè ob
honorem Dei, & quem ei debemus singularem amorem. Aby
ná potym żaden cnos y dobrych vczynkom ćwiczeniu nie oddawał się z
nádzieie nagrody, y złego nie chronił się z boiáźni piekła, ale szercze dla
honoru Boskiego, y miłosći kt ra mu winniśmy ofobliwa. Wielka to
zaisie y rzadka służyć Panu Bogu nie spe mercedis, ale ob sin-

Vita S. Lu-
douici.

Białołowa
chce palic ray
á piekło zale-
wać.

Psal. 118.

gularum eius amorem & honorem, nie dla zapłaty ale dla os
sobliwey tego miłości. Wielki był miłośnik Pański Dawid
a iednak mowił. Inclinaui cor meum ad faciendas iustifi-
cationes tuas propter retributionem. *Nakloniłem serce moje do
czynienia sprawiedliwości twoich dla odpłaty. Cudowne słowa*

S. Bernard.

quoniam bonus &c. Est qui confitetur Domino quo-
niam potens est; alius quia bonus sibi, alius verò simpliciter,
quia bonus est. Primus seruus est, & timet sibi, Secundus mer-
cenarius & cupit sibi; tertius filius & defert Patri. *Wyzna-
wajcie Pana poniewaz dobry etc. Jest, kto wyznawa Pana y
służy mu, że jest możny; inny, że jest mu użyteczny, dobry; inny zaś
służy prosto że jest dobry. Pierwszy służył aby się; drugi naie-
mnik y życzy sobie, trzeci Synem jest y ślaniaie Oycá.*

*Rożnie lu-
dźcie Pana Bo-
gu służyć.*

Jaka była miłość ku Bogu w s. Ignácym / miłość
wszelkley prywaty y niebá samego odstepniaca miłość coś
nad Dawidowa; bo David teści miłował P. Bogá / teści
mu służył / służył propter retributionem, iako mowił dla zap-
łaty / a Ignacy s. odstepował retributionem, odstepował
zapłaty / aby mógł namilżemu swemu służyć stworzycielos-
wi y Dobrodziejowi. J z tad ci owo wstawicznie byto tego

*Pragnienie
chwały Bożey
w s. Ignácym
y w uczniach
iego.*

we wszystkich zamysłách y pracách Symbolum. Ad maio-
rem Dei gloriam. *Ná większa Bogu Chwałę y s. Societas tego
nie inny ma cel wszelkich śacyg y robot swoich teno Maiorem
Dei gloriam. Większa Chwałę Bołka. Budnia Kościoty / sta-
wiaia Otzarze / wydaia Konkluzye / disputacia; nie znay-
dzieć tam prywatnego podpisu że to ten a ten Rektor wystad-
wił / ten Jezuita disputowác będzie / ale tylko Ad Maiorem
Dei gloriam. ná Większa Bogu Chwałę. iako wszystko z miłości
ku Bogu czynia / tak s. Chwale tego wszystko radzi przypisu-
ia.*

*Ad maiorem
Dei gloriam.*

**Zgádnicie mi czemu to pospolicie Káptány Societatis 300
wia**

wia absolute Patres? Oycami? Spytay ktorego z Pánorow 274.
Studentow / gdzie pierwsze swoje studia odprawil? iesli v Czemu Oy-
Jezuitow odpowie / apud Patres, v Oycow. Spytay gdzie *com Iezuitow*
spowiedz czynil? iesli v nichje / powie confessus sum apud *zonie Oycá-*
Patres. Spowiedalem sie v Oycow. Nie trzeba tuz pytać *mi.*
v ktorych Oycow / czy v Dominikanow czy v Fránciskas
now / kiedy tak rzecze apud Patres, kazdy domysli sie ze apud
Patres Societatis. Czemuż ich to zowia antónomastice Pa-
tres? Oycami? Odpowiem z Grzegorza s. *Uważajac ten*
wielki Doktor one słowa Jobowe / ktorymi wspomina wiel-
ka swa ku v bogim milosc / ze práwie im byl Oycem. Pater s. Gregor.
eram pauperum. *Bylem Oycem vbogich.* Pyta czemu nie po Lib. 19. in
wiedzial Job / ze byl vbogich protektorem Syndykem / o cap. 29. lob.
bronca / ale Oycem? y date odpowiedz. Non patronum
se vel proximum, vel adiutorem pauperum, sed patrem fuisse
testatur, quia nimirum magno Charitatis officio studium mi-
sericordix vertit in affectum naturæ, vt eos quasi filios cerneret
per amorem; quibus quasi Pater præerat per protectionem.
Nie patronem ábo bliskim ábo obrońcá zowie sie vbogich, ále Oycem s
bo wielka milosci vsluga, vczynosc milosierdzia obrońcá v affekt ná-
tury, áby ie iáko Syny widzial przez milosc, ktorym iáko Ociec rozká-
zowal przez obroncę. Ktoreś słowo wielksa milosc w sobie
zamysla? Syndyk / protektor / obrońcá opiekun? czy O-
ciec? Wielksa daleko Ociec? bo rzadkaż to áby protektor/
Syndyk / opiekun / gdy sierotom sluzi nie vpatrowal iákie-
go interesse, iákiey prywacy; obaczywszy miedzy puszcizna
sierot co specialnego / rzadka to áby do niey chetki nie przy-
lozyl / áby siey otrzymac nie pragnal: Ociec zaś szczerá ma-
ku swym dziatkom milosc / cokolwiek dla nich czyni / nie z
milosci iákiego interesse, nie w nadzieie pozycku iákiego / ale
z szczerego Oycowskiego affektu czyni. I dla tego Job mo-
wi ze byl Pater pauperum, *Oycem vbogich, bo im sluzyl / y wies-*

Ule dobrego czyni / nie wzgledem iakiey prywaty / ani bogos
 Inego interesse, ale z wlasney Oycowskiey miłosci. Dla te
 goć y Kaptany Societatis pospolicie zowiemy Patres, że po
 trzebom ludzkim słuza iako Oycowie nie z prywatney ale z
 szerey miłosci słuza purè ob maiorem Dei gloriam. Szerze
 dla wiekszey Chwały Bozey / że słusnie każdy o nich mowić
 może y pisać te lemmata pszolet. Sic vos non vobis. Parca
 sibi largæ Deo. Non nobis Domine non nobis, sed nomini tuo
 da gloriam. *Nie nam Panie nie nam ale imieniu twemu niech bę
 dzie chwala.*

Psal. 113.

*Pszozki dla
 miatra biora
 kamyczki w
 nozki.*

Nakoniec maia to Pszołki że kiedy gdzie daleko wybies
 raia sie lecieć a wiatr powstanie / aby ich gdzie na wodzie nie
 stracił / dla wagi biora Kamyczki w nozki / y tak wiatrom
 opieraa sie; z tad im napisal ieden. Ne deuiet impetus Furi:
 a drugi: Ne flabra præcipitent. *Abymiatr nie stracił. Nie
 boie sie ia aby Societati skodzie kiedy mogły abo od swiatá /
 abo od piekła nieprzyjazne wiatry / nie boie sie aby w swieca
 tych y dziwnie porzadnych Zakonu swego obseruantyach / y
 wrey ktora maia w kosciele Bozym powadze slabiec / y wa
 stawac maia. Nie widzicie co za waga / co za kamien trzyma
 w rece swey Ignacy s. trzyma lapidem, probatum, angu
 larem, pretiosum, *Kamien wyprobowany, wagielny drogi, trzyma
 Pana I E Z V S A ktorego mu Bog Ociec sesze tu na swiecie
 zyiacemu za opiekuna y protektora oddal.**

Isa. 28.

Czytalem w Hystoryey zywota tego / gdy z Wenecyey
 Ribad. wedrowal do Rzymu gruntowac Societatem, zaszedl mu dros
 ge Bog Ociec / y z namilszym Synem swoim Brzyz na ples
 cach dzwigaiacym / ktoremu on Ignacego y z tego Zakos
 nem iaskawie polecil. O iakie to szescie portalo tego s.
 Patriarche / gdy kwoli niemu Bog Ociec z Nieba z skapil
 na ziemie ! szescie takie iakie nie portalo / choc tak wielce
 Boskimi faworami w talentowanego Apostota Pawla s.

Slus

Sluchaycie co on mowł o sobie. Scio hominem in Christo ante annos quatuordecim (siue in corpore nescio, siue extra corpus nescio, Deus scit) raptum huiusmodi vsq; ad tertium cælum. *Znam człowieka w Chrystusie przed lat czternaście (ieśli w ciecie nie wiem, ieśli procz ciała nie wiem, Bog wie) iż takowy był zachnycony aż do trzeciego nieba. Czemu nie wspomina o pierwszym y o wtorym niebie/ ale cytko szegulnie o trzecim? Zdanie jest Bernarda s. że te trzy nieba znacza trzy osoby Troycy Przenas swietsey Oycá Syná y Duchá s. O dwu osobách o Synu y Duchu s. miał tuż swiat nie mala wiadomosc/ bo widziáne byly na Ziemi/Syn Boży w ciecie naszym/Duch s. tuż w postaci ci goletbia/tuż w postaci ognistych iezykow/y przeto nie trzeba tuż bylo Pawlowi s. bawic sie w pierwszym y w wtorym niebie/ bo znal te dwie osobie Syná y Duchá s. Azás Bog Ociec je mieszkal w niedostlych Maiestatu swego skrytościach/ y na ziemi nigdy widány nie byl/ ale wskawicznie z Aniolami w niebie przemieszkal/ y zrad Syn o nim mawiał: Pater meus qui est in caelis; Ociec moy który jest w niebie, y Prorok Izás asz powiedzial: Verè tu es Deus absconditus. Zuprawdę ty isleci Bog zakryty; y dla tego Doktor narodow aby mogł wztać o nim / iako wiadomosc / y Boskiej tego osoby wyrozumieć tajemnice/ wzięty/porwany jest do trzeciego nieba. słowa s. Bernarda. Ad hoc Filius legitur descendisse, vt vocaret & iuaret ascendentes ad primum cælum; & Spiritus S. missus fuisse, qui duceret ad Secundum &c. Patrem autem in sua persona licet nusquam non sit, nusquam inuenio nisi in caelis, vt in Euangelio. Pater meus qui in caelis est, & in Oratione: Pater noster qui es in caelis. Vnde nimirum colligo, quod quia Pater non descendit, Apostolus vt eum videret, ad tertium cælum raptum se esse memorat. *Ná to czytamy o Synu Bozym iż zstapil, aby w zymat y ratonal idacych do piernszego nieba; y o Duchu s. że jest postany, aby prowadzil do wtorego nieba. Bogá zás Oycá,**

March. 16.
Isai. 45.

choć wszędzie jest, nigdzie nie nąduję ieno w niebie iako w Ewangelley.
 Ociec moy który jest w niebie, y w Pacierzu: Oycze nasz któryś jest w
 niebie. Zkad zgośa dochodzę, ponieważ Ociec nie zstąpił, dla tego A-
 postol, aby go widział, do trzeciego nieba zachwyconym się być wpmi-
 na. Lecz czemu Bog Ociec nie wkażal tego faworu Pawłowi s. żeby byl do niego na ziemi zstąpił / y tu go tajemnic o
 swey naswietkszej osobie nauczył: Prožno pytać o tym / dosć
 że nie uczynił. Czego s Pawłowi nie uczynił / to s Igná-
 cemu uczynił. Apostol aby mógł Boga Oycy poznać / wszed-
 ry jest do trzeciego nieba / nie mógł się dożyć / aby samo-
 do niego ku ziemi się schylił / a dla Ignácego s Bog nieba
 nachylił / sam przedwieczny Ociec do niego na ziemi zstad-
 pił / y mile z nim rozmawiał / y Synowi go swemu y z koma-
 pánia tego w łaskawo opiece oddał. Szczęśliwys Ignácy
 całym faworem? Szczęśliwas Societas takim Protektorem.

Plinius lib.
 36. c. 9.

Pise Plinius. Kamizes Krol. Egiptu wystawiał wiele
 Kołow y kostem Obeliscum Thebaicum, Kolos zbyt rus-
 by y wysoki / gdy go podnosić y stawiać miano / obawia-
 łac się aby Ksary y naczynta inne strzymać cały ciężar mo-
 gły / surowo wspominał rzemieślnika / aby iako napilnicy y
 naobyczajnicy bżwigali y podnosili; wiec aby większa w
 nich botajni y ostroznosc wzbudził / na wierzchu machiny
 przywiazal Syna swego / iakoby mowiac: obyczajnie z tym
 Kolossom / wára go upuścić / o zdrowie Syna mego idzie.
 Filium adalligavit cacumini, ut salus eius apud molientes pro-
 dasset lapidi. Cos podobnego uczynił Bog W. z Ignácym
 s. y z Zakonem tego. Wystawil Societatem iako Kolos ieden
 wielki; wielki w zględem nauk / wielki w zględem swiatobli-
 wosci / wielki w zględem znamientnych zaslug w Kosciele
 Bozym: wiec żeby Kolossowi temu żadna tak od swiatá
 iako y od piekła burza škodzić nie mogła: Filium suum a-
 dalligavit cacumini, Na wierzchu samym postawil Syna
 swego

Swego / nazywałac go Societatem Ies v; bał Societati zą od
piekuną y protektora iedyn. Ka swego. Vt salus eius prodesset
lapidi, aby každy na I E Z V S A weystrawşy wniał ważyć piąs
stowac y czic Societatem iako ieden Kolos Bogu nader mi
ły / y Kościolowi s. dżiwnie pozyteczny.

Kiedy wiec stąrzy obaczyli pszoły na drzewie Oliwnym
śledzace / wrozyli mteysecu onemu kżescie y gospodarzowi
lata długie / ktorey wrożył rozumieć ze obaczy wzięli z Des
mocyta Filozofą / ktorego gdy pytano / iakimby też spo
sobem mogli sobie cłek na tym świecie Życia przedłużyć? ody
powiedział. Interiora melle irrigando, exteriora oleo perun
gendo. Miodu y oliwy zązynaiac. Co ać niektórzy brali al
legoricę, rozumieć przez miód hilaritatem animi, a przez
oliwę exercitium corporis, bo to nadłuży cłek trzymać na
świecie / ens hilaris, vegetatio, exercitium corporis. wesolosc /
y letka práca.

Si tibi defuerint medici, medici tibi fiant

Hęc tria, mens hilaris, requies moderata diata.

Kto nie má na Medyká, za medyká slanie

Mysl wesola, dieta, wczas; madych iest zdante.

Wielec iednak Filozofow iest rozumienie / że tak Oliwa iak o y
miód zdrowiu ludzkiemu barzo służy. Athenzus twierdził
longiuos eu dere qui mellis. esitatione delectantur, że długo
żyia ktorey miód rabzy iadala. A toż nie bez fundamentu
stąrzy obiecowali gospodarzowi długie zdrowie / kiedy w os
grodzie tego pszoły na oliwę padły.

Coż iest inşego Christus E Z V S ieno Oliwa iednak cież
ka s. Kr. y. a wycisniona práca. Erit quasi oliua gloria eius.
Będzie iako oliwa chwala tego. Imie tego Naswietşe co iest
ieno oley ieden / wdzięcznym zapachem wszytek swiat ná
pełniaiacy. Oleum effusum nomen tuum. Na tey oliwie
zasađził Ignacy s. Societatem, nie nazywał tey Societatem
Ignatij, ale Societatem I E S V,

Posađził

Piet.

Miód poży
teczny zdro
wiu y oliwa

Athen.

Olea. 14.

Cant. 1.

Posądził was / Namilił Oycowie / na imieniu Páná
IEZUSOWYM takó pszołki iedne na wdziejney y tłustyey or
liwie. A coż wam innego wroży y obiecować mamy / iedn
długie á szczęśliwe lata. Przeprosiliście iedno sto
wielkiej łasce Bożey / w enotách wysokich / w przedy
życia pobożności / w známiennych á Kościolowi s. w
pozytecznych pracách. Od was y świętego Oycá wáśzey
gore y pomnozenie wżetá między Kátolikami pobożność y
naboženstwo / od was Splendory y ochodostwa Kościol
ow / Kátachizmy / náuki duchowne / exercitya pobożne / do
słowá Bożego y Sakramentow świętych pochop Dáńk
wam y chwale dáte w tym sam Kościol. Templorum nitor,
Catechismi traditio, Concionum ac Sacramentorum frequen
tia ab Ignatio incrementum accepere. Słysznie máiestatos
wi Boskiemu / w ktorego rekách sa dni y lata nápe dziekus
tecie / słusznie Annus secularem odpráwicie / słusznie przy
tey oktawie Dobrodziejie / Karmiciele / Łaskáwce wáśze
wspominacie. Życieś szczęśliwie w długie lata á takó práś
cowite pszołki nápełniaycie Kościol s. smácznym miodem
náuki y światobliwosci. Pszoły od wlow swoich odpędzi
ś / odśiekuis nie pozyteczne robactwo Ignauum fucos peccas
á prássepibus arcent. Was Bog wystáwit w Kościele swo
im przeciw sprosnyim herezyom cielesnego y bestyalskie żyw
sego Lutra / odśiekuycieś brzydkie tego herezye / wykorzyst
niaycie Kátolikow życia rozpustne / niech przez was / y s.
prace wáśze kwienie wiára P. Jezusowa / niech gore bierze
w sercach ludztych miłość Boga práwego / niech pomnożes
nie máia ówiete Chrześciánskie Enoty. Quo pede capisti sic
bene semper eas. Sicut dies iuventutis tua, ita & senectus tua.

Breuiar.
Rom.

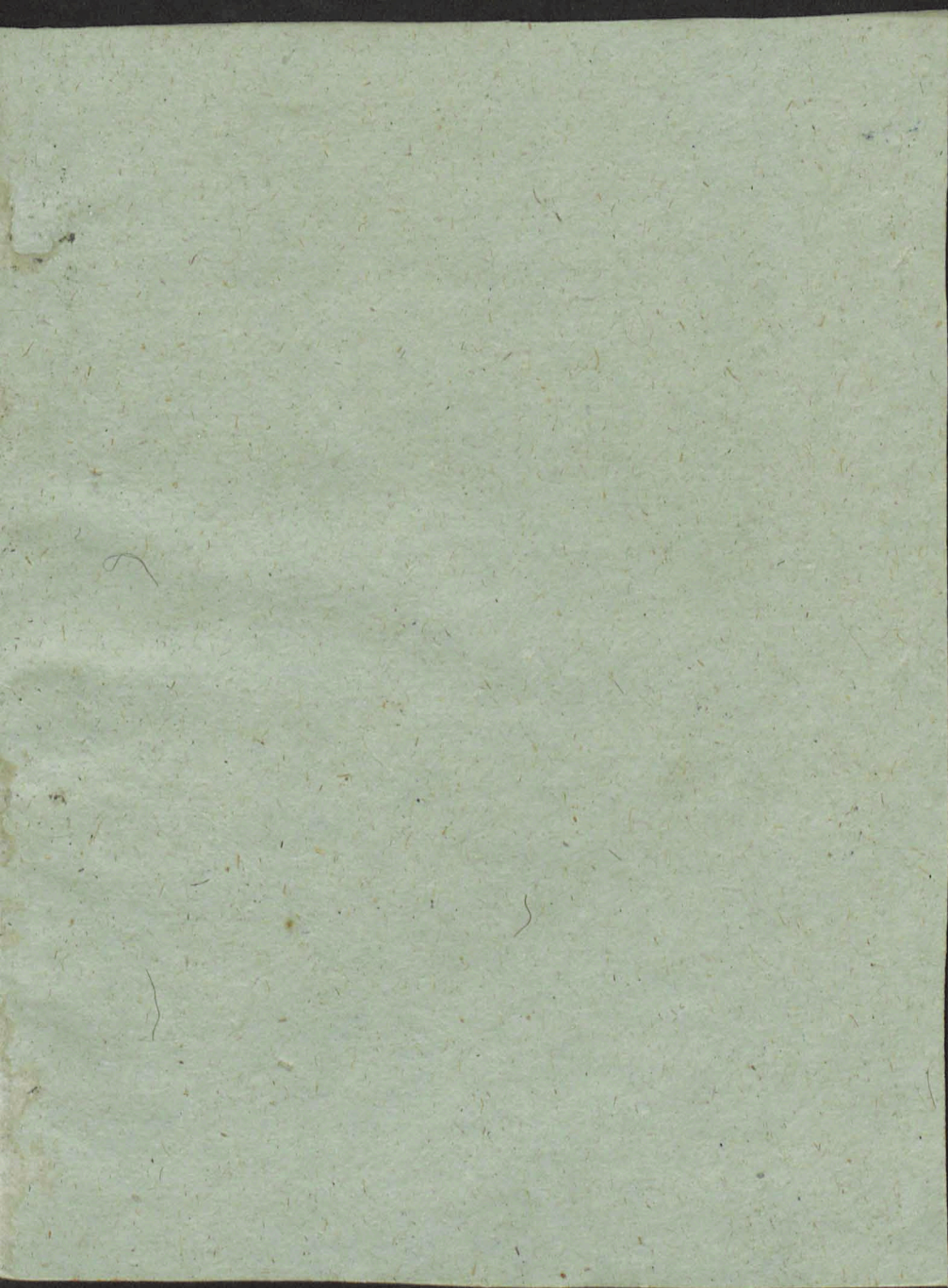
Virgil.

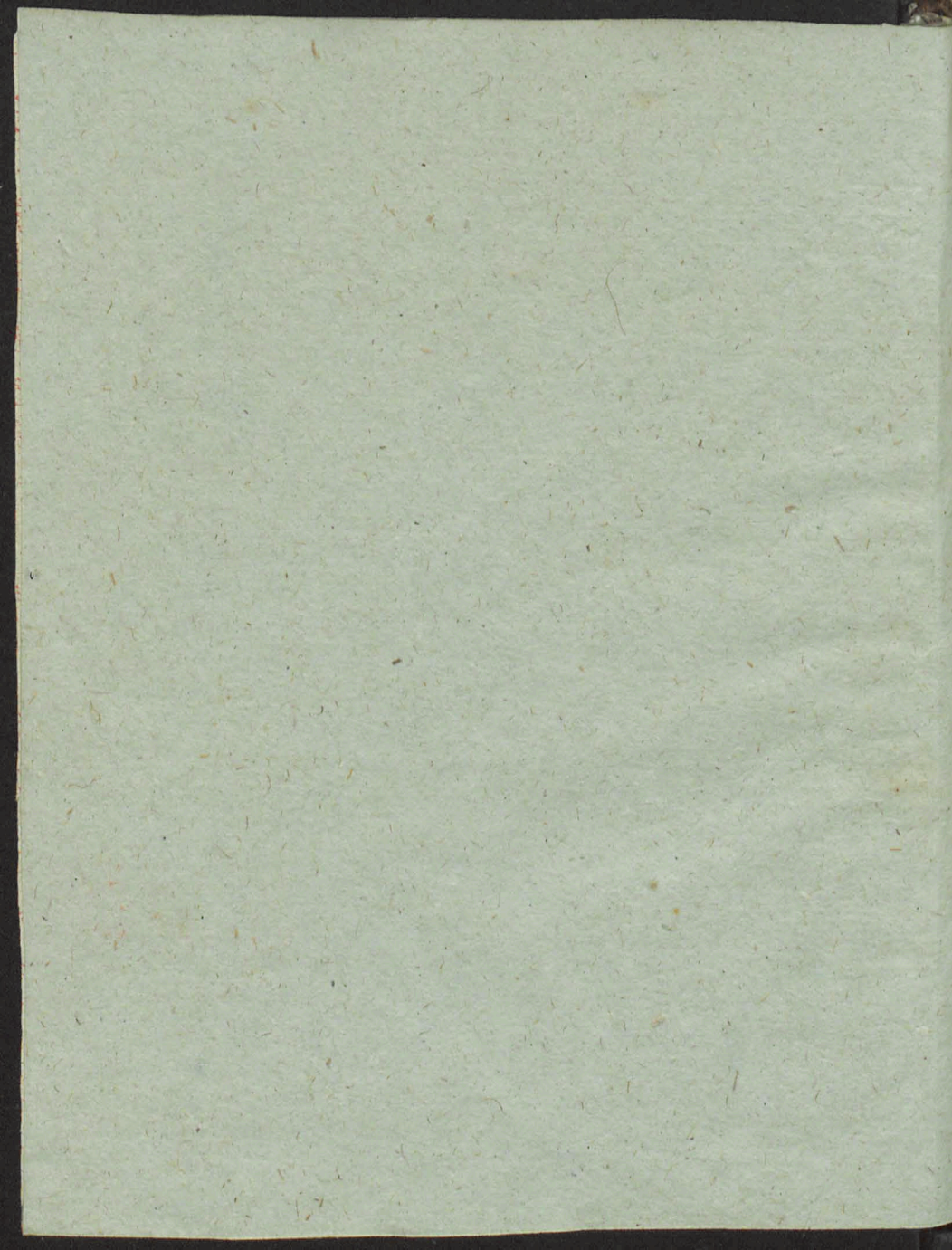
Ouid. r.
Trist.

A
M E
N

8309

11,310

8309

7

